

*Hij trok een spoor van vrede
Hij woonde in de vrede*

4 OKTOBER

**FEESTDAG FRANCISCUS
HET HART VAN DE VREDESWEEK**

**Teksten
voor ommekeer tot gerechtigheid en vrede**

De weg van Franciscus

Bedacht zijn op meer bezit,
jagen op meer geld,
het zijn de wortels
van maatschappelijke verwijdering en geweld.
Dit inzicht was het begin van de sociale armoedebeweging
in de 12de en 13de eeuw in Italië en Europa.
Een basisbeweging tegen extreme ongelijkheid tussen arm en rijk.
Het opende ook de ogen van de jonge Franciscus.
Hij koos voor onteigening van bezit en geld,
persoonlijk en met zijn broederschap.

Bedacht zijn op aanzien en status,
jagen op eigen gelijk en erkenning,
het zijn de wortels van rivaliteit en conflict.
Dit inzicht was het begin van een vredesbeweging
in de 13de en 14de eeuw in Italië en heel Europa.
Een basisbeweging van verzet tegen extreme tegenstellingen
tussen keizer en paus, tussen stadstaat en stadsstaat,
tussen christenen en joden, tussen christenen en moslims.
Het opende de ogen van de jonge Franciscus.
Hij koos voor afstand van stand en geweld,
persoonlijk en met zijn broederschap.

De schaarste aan gelijkheid en vrede
als gevolg van een teveel aan bezit, geld en macht
verving Franciscus
door een schaarste aan behoeften en verlangens
met als gevolg:
een overvloed van tevredenheid en broederschap.

jpv

Dat is franciscaanse spiritualiteit

Evangelische ernst
omweven met lichtheid en opgewektheid.
Dat is franciscaanse spiritualiteit.

Dansen en zingend door de wereld,
wenen om diezelfde wereld.
Dat is franciscaanse spiritualiteit.

De dingen niet louter als objecten behandeld,
alles ook als symbool van spirituele ervaring.
Dat is franciscaanse spiritualiteit.

Niet meer opgesloten in bezit achter kerk-, klooster- of stadsmuren
maar vrij in het dal van de uitgeslotenen:
de melaatsen onthalen,
de wolven tot verzoening brengen,
de rovers opnieuw in de samenleving integreren.
Dat is franciscaanse spiritualiteit.

Lichamelijk lijden dragen,
niet ten onder gaan aan tegenkating,
en zelfs een zonnelied zingen met de dood voor ogen.
Dat is franciscaanse spiritualiteit.

In contact met Franciscus
licht tegenover de middelmatigheid
een stralenbundel van radicaliteit op.
Het is een vuurgloed
die aansteekt.
Het contact met Franciscus
doet anders leven en samenleven.
Dat is franciscaanse spiritualiteit.

jpv

Met vrede

Er is geen schaarste aan middelen
en geen oneindige behoeftebevrediging meer
voor wie zich afstemmen op de woorden en waarden van het evangelie.
Gedaan met onrust en gejaagdheid.
Met vrede in lichaam en geest
ging de nieuw geworden Franciscus door het leven.
Hij ging de weg van Jezus in zijn tijd.
Aan ons om de weg van het evangelie te gaan
in het begin van de 21ste eeuw.

Er is geen botsing van verschillende belangen
en geen fixatie op eigen status en carrière meer
voor wie zich afstemmen op de zorg voor de naaste.
Gedaan met stress en afgunst.
Met vrede in hoofd, hart en handen.
zo trok de nieuw geworden Franciscus door de samenleving.
Hij ging de weg van Jezus in zijn tijd.
Aan ons om de weg van het evangelie te gaan
in het begin van de 21ste eeuw.

jpv

De keuze voor kleinen en armen

De keuze voor kleinen en armen.
Het gebeurt niet zomaar.
We kunnen het leren van Franciscus.
Het is een affectieve ommekeer.
De natuurlijke afstand ten aanzien van de ellende van mensen
wordt warme bewogenheid voor mensen verknecht.
Het is soms een bruuske ommekeer.
Uit de wedren van de samenleving vallen,
of gebroken worden door eigen ambitie en prestatie.

De keuze voor kleinen en armen.
Het gebeurt niet zomaar.
We kunnen het leren van Franciscus.
Het is een effectieve ommekeer.
Een rustig en goed geordend leventje
wordt een onderbroken en door elkaar geschud bestaan.
Het is je laten ont-eigenen.
Het is je minder toe-eigenen.
Het is zekerheden opgeven,
Het is onzekerheden tegemoet gaan.

De keuze voor kleinen en armen.
Het gebeurt niet zomaar.
We kunnen het leren van Franciscus.
Het vergt soms jaren tijd
om broeder te worden van kleinen en armen,
om kleinen en armen op te nemen in de kring van je vriendschap.

jpv

Vrede in de wereld?

Leven in vrede met jezelf en met anderen?
Het is niet veel bezitten en bezet houden,
niet veel willen verwerven en beheersen.
En zo ontwapenen en ontvangen
en in een geest van vrijheid wandelen.

Vrede in de wereld?
Niet jagen op grondstoffen.
Olie en water rechtvaardig verdelen.
Handel open voor iedereen.

Oorlog moet altijd vermeden worden.
Landen worden niet meer bezet.
Meer dialoog en vertrouwen is minder wapens.
Meer gesprek is meer toenadering.

Mensenrechten zijn de enige weg naar de toekomst.
Presidenten en premiers die dom of gevaarlijk zijn,
moeten van hun troon worden gestemd.

jpv

O, waar is hij?

O, waar is hij, die uit bezit bevrijd,
in armoe groot zo sterk werd,
dat hij zijn kleren uitdeed op de markt
en, naakt, gehuld werd in een bisschopskleed.
De innigste en vurigste van allen,
hij kwam en leefde als een herboren kind;
de bruine broeder van de nachtegalen,
die met verwondering en welgevallen
en met verrukking onze aarde mint.

Hij was niet een van hen die droef te moede,
vermoed en treurig worden, meer en meer.
Hij ging met kleine bloemen als met kleine broeders
langs weideranden; en sprak keer op keer.
Sprak over zich, hoe hij zich gaf voor alle mensen,
zodat er vreugd door alle harten ging;
zijn held're hart kende totaal geen grenzen
en voor dat hart was niemand te gering.
Hij was een licht; steeds dieper straalde licht,
en in zijn cel niet geklaagd.
De glimlach straalde op zijn aangezicht
als van een kind, op groei gericht,
en werd volwassen, als een jonge maagd...

O, waar is hij? Hij is niet uitgezongen;
Hoe voelen hem, de juichend, eeuwig jonge,
van heel dichtbij de armen, die hem zoeken;
hoe rijst hij op in al hun donk're stonden
de grote avondster van Vrouwe armoede.

Rainer Maria Rilke(1905)